

Resume

Natura 2000 område nr. 210 Spællinge Ådal, Døndal og Helligdomsklipperne

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området ligger på Nordbornholm ud til den nordøstvendte kyst mellem Tejn og Gudhjem. Kysten med både rullestensstrand og høje kystklipper følges ca. 1,4 km og den dybtliggende å i den stedvist brede dal følges fra udløbet i Vallevig og ca. 3 km ind i landet gennem sprækkedalen mod Spællinge Mose (ikke inkluderet i habitatområdet).

Både Helligdomsklipperne, hvor et afsnit af kyststien forløber, og selve Døndal er meget besøgte turistlokaliteter med attraktioner så som vandfaldet, kunstmuseet beliggende i randen af habitatområdet, udsigtsklipper, klippegrotten Sorte Ovn og bådfart til Gudhjem. Derimod er området med stien, der følger Døndal Å/Spællinge Å indtil Spællinge Mose, langt mindre besøgt. Rø Golfbane, der dækker et betydeligt areal omkring Maegård, og som i dag når helt ned til kunstmuseet, har også store arealer inden for habitatområdet i den sydlige del.

Områdets samlede areal er på 119 ha.

Vigtigste naturværdier

Naturværdierne i habitatområdet er i hovedsagen det varierede skovareal. Skoven omfatter både eksponeret løvskov på kystklipper og nåle- og løvskov i dalsænkningen, denne til dels med præg af naturskov. Desuden findes i Døndal et mindre arboret med indførte eksotiske træarter.

På fugtige arealer i bl.a. bunden af Døndal findes de prioriterede naturtyper elle- og askeskov og kildevæld.

Trusler mod områdets naturværdier

Der er foretaget en tilstandsvurdering for de fleste af områdets naturtyper, og truslerne mod udpegningsgrundlaget er registreret.

Flere af de naturtyper, som området er udpeget for at beskytte, vurderes at være påvirket af atmosfærisk kvælstofdeponering (eutrofiering). Nogle steder er der problemer som følge af tilgroning af lysåbne naturtyper med høje urter og græsser eller med træer og buske, ligesom afvandning og invasive arter er en trussel for naturværdierne flere steder i området. Forekomsterne af strandeng og kildevæld er små og fragmenterede. Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyper forringes eller ødelægges, eller at skovnaturtyper konverteres til skovnaturtyper, der ikke er omfattet af habitatdirektivet.

Målsætning

Det overordnede mål for området er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsprognose for de naturtyper og arter, der udgør områdets udpegningsgrundlag.

Bevaringen af ege-blandskov, bøg på muld og elle- og askeskov prioriteres højt i området på grund af arealernes størrelse, og kalkoverdrev, surt overdrev og rigkær fordi de er truede naturtyper.

Sø- og vandløbsnaturtyperne i området er sikret en god vandkvalitet og at være gode levesteder for forekomsterne af de arter, der er karakteristiske for dem.

Tilstanden af de lysåbne naturtyper er sikret. Det prioriteres, at kildevæld er lysåbne, med mindre en beskyttet tilstand skyldes en ældre bevoksning af træer. Arealet af den lysåbne naturtype strandeng er sikret øget, hvis det har været muligt under de naturgivne forhold.

Naturtypernes areal er ellers sikret opretholdt eller øget, og deres naturtilstand at være god-høj overalt, hvor de naturgivne forhold muliggør det.

Områdets økologiske integritet er sikret i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning samt gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Indsats

Oversigt over væsentlige indsatser til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke anvendt
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter		X		
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger			X	
Ekstensiv drift Fx indførsel eller opretholdelse af græsning, høslet mm.				X
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)	X			
Reducere forstyrrelser Fx færdsel, sejlads og jagt				X
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder				X

Indsatsen vil helt overvejende dreje sig om sikring af og/eller genindføre lysåbne forhold ved rydning af opvækst og drift (græsning) af naturtyperne samt gennemføre en indsats over for invasive plantearter. For vandafhængige naturtyper vil det desuden være afgørende at sikre en forbedret hydrologi, ligesom der skal sikres gode levesteder for stor vandsalamander. Indsatsen for skovene vil helt overvejende dreje sig om beskyttelse af skovarealerne, samt sikring af hensigtsmæssig skovnaturtypebevarende drift og pleje. Der foretages en udvidelse og sammenkædning af forekomsterne af strandeng, hvor det naturmæssigt er muligt, og der sikres en hensigtsmæssig drift og pleje rundt om lysåbent kildevæld.